

JAARVERSLAG

2024

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

Inhoudsopgave

1.1 Voorwoord van de voorzitter	4
1.2 Bestuurs- en directieverslag	5
1.3 Activiteitenverslag	6
1.4 Informatie over bestuur en directie	17
1.5 Toekomstplannen en risicobeheersing	19
2.1 Balans per 31 december 2024	22
2.2 Staat van baten en lasten over 2024	23
2.3 Resultaatbestemming	24
2.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	24
2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024	26
2.6 Toelichting op de baten over 2024	30
2.7 Toelichting op de lasten over 2024	33
2.8 Kostentoerekening subsidiabele activiteiten (WFPP)	35
2.9 Ondertekening	39
Bijlage I. Begroting ChristenUnie 2025	45

Bestuurs- en directieverslag

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

1.1 Voorwoord van de voorzitter

U heeft het verslag over 2024 in handen. Een bijzonder jaar. De wereldvrede kwam niet dichterbij - integendeel. De oorlog in Oekraïne duurt voort en het vredesakkoord dat op moment van schrijven net gesloten is tussen Israël en Hamas is broos. We maken ons zorgen om de manier waarop wereldleiders en machthebbers met hun macht omgaan. En ook over de situatie in ons eigen land zijn we bezorgd. Over de verharding en over de respectloosheid in de politiek, maar ook over de verruwing in de samenleving en over de crises die naast elkaar bestaan.

In die context namen we afgelopen jaar afscheid van het kabinet Rutte IV en werden onze bewindspersonen: Carola Schouten, Piet Adema en Maarten van Ooijen, in juli bedankt voor hun inzet en bewezen diensten. Onze Mirjam Bikker vond haar draai in de Tweede Kamer en vriend en vijand prees haar om de manier waarop ze haar collega's voorhield dat de premier wel eenzaam is, maar niet alleen en dat een democratische rechtsstaat iets is om te koesteren.

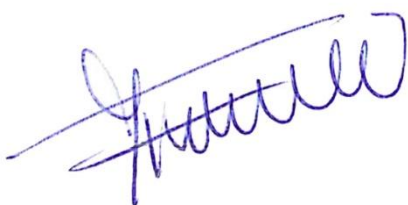
Pieter Grinwis haalde alle kranten en kreeg een prijs omdat hij als geen ander in staat is met zijn bijdragen de tijd te doden: hij was het meest aan het woord in de Tweede Kamer. Bovendien onderhandelt hij als geen ander om zijn moties te voorzien van draagvlak. De Eerste Kamer deed, vooral buiten het zicht van de camera's trouw zijn werk. Er gebeurden dus ook mooie dingen het afgelopen jaar.

2024 was, met andere woorden, nogal turbulent. En menigeen vraagt zich af wat dit betekent voor de toekomst.

Het was ook het jaar waarin het werk met minder mensen gedaan moest worden als gevolg van de tegenvallende verkiezingsuitslag bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. Zowel in de Tweede Kamer als op het Partijbureau. Maar dat lukte. We gingen in gesprek met afdelingen, in de verschillende themanetwerken, we organiseerden congressen en debatavonden over verschillende onderwerpen. We presenteerden een nieuwe partijvisie met een herkenbaar hoopvol geluid voor een ongenadige tijd. En we dachten na over de voorbereidingen voor het 25-jarig jubileum van de partij in 2025.

Er gaat een verhaal schuil achter de gortdroge cijfers uit deze jaarstukken. Over wat we deden en over wie we zijn: mensen van de hoop. Dat waren we en dat blijven we. Ondanks alles. We leven in het volste vertrouwen dat God de wereld in zijn hand houdt. In die wetenschap pakken wij ons alledaagse werk op; in de politiek, of waar dan ook. En met die verwachting bidden we om Gods onmisbare zegen bij alles wat we doen. Hij laat ons niet alleen. Nu niet en nooit.

Namens het Landelijk Bestuur

Ankie van Tatenhove
Voorzitter Landelijk Bestuur ChristenUnie

1.2 Bestuurs- en directieverslag

Met genoegen biedt het Landelijk Bestuur u de jaarrekening en het jaarverslag over 2024 aan. Deze is door de externe accountant voorzien van een goedkeurende verklaring. De vereniging ChristenUnie, gevestigd Piet Mondriaanlaan 48 te Amersfoort, stelt zich ten doel politiek te bevorderen zoals die voortvloeit uit de grondslag: "Gedreven door Gods liefde en Christus' koningschap wil de ChristenUnie zich inzetten voor de samenleving en het bestuur van ons land." De vereniging is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Gooi-, Eem- en Flevoland te Almere ingeschreven onder nummer 32080551.

Het partijbestuur bestond in 2024 uit de volgende personen:

Naam	Functie	Tijdvak
Ankie van Tatenhove-Meesen	Voorzitter	2024
Harmke Vlieg-Kempe	Vicevoorzitter	Tot 25 november 2024
Wieger Kastelein	Penningmeester	2024
Leon Meijer	Lid	Tot 25 november 2024
Hanneke Palm	Secretaris	Tot 15 april 2024
Mart Keuning	Lid (secretaris sinds 15 april 2024)	2024
Alex ten Cate	Lid	2024
Johanna Koffeman-Kramer	Lid	Vanaf 25 november 2024
Reina Dijksterhuis-Mulder	Lid	Vanaf 25 november 2024
Gert Jan Freeke	Vicevoorzitter	Vanaf 25 november 2024

De directie bestond in 2024 uit: Anne Schipper (directeur) en Jacqueline Vandermeer (adjunct-directeur).

1.2.1 Statuten en reglementen

In 2024 is er een drietal aanpassingen doorgevoerd in de statuten:

1. Er zijn wijzigingen doorgevoerd in verband met de vaststelling van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen.
2. Er is een mogelijkheid opgenomen om lidmaatschap te schorsen gedurende de behandeling van een klacht op advies van de klachtencommissie.
3. De drempel voor het aanvragen van een buitengewoon congres is aangepast.

1.2.2 Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

Leden van het Landelijk Bestuur krijgen alleen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Zij ontvangen geen vacatiegeld of andersoortige vergoedingen. Voor de voorzitter is er een aanvullend beleid. Zij ontvangt per 1 november 2021 voor een aantal vastgestelde uitvoerende taken een vergoeding. Het gaat dan bijvoorbeeld om de voorbereiding van congressen, extra contacten met leden en diverse overleggen binnen de partij.

1.3 Activiteitenverslag

Het activiteitenverslag is opgebouwd overeenkomstig de subsidiabele categorisering in de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP), die met de letters a tot en met i worden aangegeven.

- a) Politieke vorming en scholing
- b) Informatievoorziening
- c) Contact zusterpartijen buitenland
- d) Politiek-wetenschappelijke activiteiten
- e) Politieke participatie jongeren
- f) Ledenwerving
- g) Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij
- h) Werving, begeleiding politieke ambtsdragers
- i) Verkiezingscampagnes

1.3.1 Politieke vorming en scholing (a)

ChristenUnie Opleidingscentrum

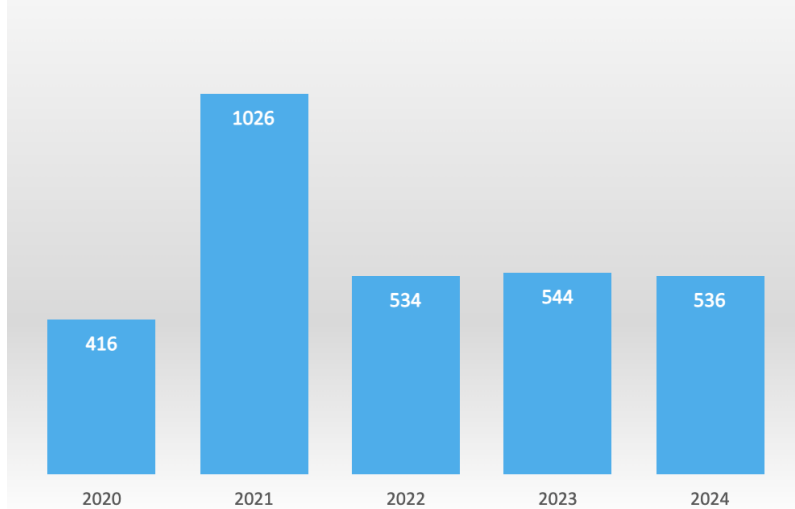
In 2024 zijn deze cursussen nieuw in het opleidingsaanbod:

- Er is een *Burgemeestersklas* georganiseerd om mensen met een burgemeestersambitie voor te bereiden.
- Na een geslaagde pilot in 2023 zijn in 2024 meer afdelingen (fracties en besturen samen) gefaciliteerd in het maken van een afdelingsplan. Zo'n plan bevat een visie en werkschema voor 4 jaar. Na het bijwonen van de *Startavond afdelingsplan maken* ging men in de eigen afdeling aan de slag met het stellen van doelen voor de afdeling (zowel organisatorisch als politiek-strategisch) en werkte men deze doelen uit in een meerjarenplan.
- De training *Politieke strategie* is gestart als antwoord op de gepeilde behoefte van raadsleden om zich te ontwikkelen op het gebied van profilering en zichtbaarheid en politieke strategie. De training wordt voortgezet in 2025.
- *Het hart van de ChristenUnie voor partijnetwerken* is aangeboden om de netwerken te ondersteunen in het ChristenUnie-blauw maken van hun adviezen.
- De cursus *Talentmanagement binnen de ChristenUnie* voor lokale talentmanagers is georganiseerd.

Aanbod i.v.m. de gemeenteraadsverkiezingen in 2026:

- In 2024 is met het oog op de aankomende selectieprocedure voor de gemeenteraadsverkiezingen het *Proeflokaal* geactualiseerd en onder de aandacht gebracht van lokale besturen en fracties. In het Proeflokaal maken deelnemers kennis met het raadswerk en de lokale ChristenUniefractie en verkennen ze of de rol van raadslid bij hen als persoon past. Het Proeflokaal wordt lokaal georganiseerd, het Opleidingscentrum faciliteert met het materiaal (programma, presentaties, tips voor promotie en het vinden van deelnemers).
- De online inspiratiesessies *Politiek bedrijven midden in je gemeente* en *In actie voor een nieuwe kandidatenlijst* zijn sessies die fracties en besturen ondersteunen in de aanloop naar gemeenteraadsverkiezingen.

Aantal deelnemers 2020-2024 ChristenUnie Opleidingscentrum

Overig opleidingsaanbod 2024:

- Er zijn 10 *maatwerktrainingen* georganiseerd op aanvraag van lokale en provinciale fracties. De meeste van deze trainingen zijn gericht op het ontwikkelen van visie en strategie voor de fractie.
- Voor het ontdekken en opleiden van mensen met talent en ambitie is één Masterclass christelijk-sociaal denken en doen afgerond en een volgend Masterclasstraject gestart.
- De 'Basismodule bestuursleden' is 2 keer georganiseerd.
- De introductiecursus "Welkom bij de ChristenUnie" is 5 keer aangeboden en door 87 mensen gevolgd.
- De AVG-cursus die verplicht is voor ChristenUnie-functionarissen die persoonsgegevens verwerken is door 136 mensen gevolgd.
- Leidinggeven aan de fractie – voor fractievoorzitters.
- Cursus gemeentefinanciën.
- Debattraining.
- Webmastertraining.

Netwerken

De ChristenUnie wil een vereniging zijn waar verbondenheid én het samen zoeken naar wijs beleid voor ons land een gezamenlijke missie is van alle leden. Hiervoor kent de partij **netwerken**.

Deze zijn gericht op ontmoeting, visie- en ideevorming. De netwerken organiseren bijeenkomsten, kunnen de bestuurders en commissies van de partij adviseren of zijn een klankbord voor de partij. We kennen twee vormen van netwerken:

Themanetwerken

- Deze netwerken zijn bedoeld om leden uit de breedte bij elkaar te brengen rond een thema voor ontmoeting met elkaar en bestuurders én om gevraagd en ongevraagd advies te geven aan bestuurders en commissies. De volgende themanetwerken zijn actief: Duurzaamheid en Klimaat, Financiën en Economie, Internationaal, Jeugd en Gezin, Migratie, Onderwijs, Platteland Natuur en Landbouw, Sociale Zekerheid en Werk, Wonen en Ruimte en Zorg.

Doelgroep netwerken

- Deze netwerken hebben als doel leden uit een doelgroep samen te brengen voor onderlinge ontmoeting, toerusting en om een klankbord te zijn voor het Landelijk Bestuur vanuit hun persoonlijke ervaring. Ze zijn ook beschikbaar als klankbord voor de andere geledingen van de partij. De volgende doelgroepnetwerken zijn actief: Veelkleurig netwerk, CU4all, het Vrouwenennetwerk en het Business netwerk.

De netwerken zijn op diverse momenten fysiek en online samengekomen en gaven input aan bestuurders, de verkiezingsprogramma commissie voor de Tweede Kamerverkiezingen en werken samen met diverse geledingen.

Commissie Partijvisie

In 2024 heeft de Commissie Partijvisie de opdracht van het Landelijk Bestuur afgerond om te komen met een nieuwe visie. De visie is verwoord in het document [Hoop in een ongenadige tijd](#). Het visiedocument wordt gebruikt bij de uitwerken van nieuwe programma's en andere relevante documenten. Voorzitter van deze commissie was oud-senator Roel Kuiper.

Commissie migratie

In 2024 heeft de kerngroep van het netwerk migratie de migratievisie opgeleverd. In de visie is verwoord wat de koers van de ChristenUnie is op dit beladen thema. Aan de hand van een aantal praktijkvragen is het thema migratie verder uitgediept. Voorzitter van deze commissie was oud-Tweede Kamerlid Joël Voordewind.

1.3.2 Informatievoorziening (b)

Partijblad ChristenUnie

Dit jaar hebben we twee edities van het partijblad ChristenUnie uitgebracht. In deze edities belichten we actuele politieke onderwerpen, brengen we inspirerende interviews met vrijwilligers en delen we verhalen die onze achterban raken. Speciaal voor de Europese campagne hebben we een editie uitgebracht waarin we extra aandacht gaven aan het belang van christelijke politiek in de Europese politiek. We hebben ook ingezet op een aantrekkelijke en toegankelijke vormgeving, zodat het blad niet alleen informatief is, maar ook prettig om te lezen.

Online nieuwsbrieven

Onze online nieuwsbrieven bereiken maandelijks 25.000 leden en nog eens 10.000 supporters. Hierin informeren we over actuele politieke ontwikkelingen, brengen we verdieping bij belangrijke thema's en krijgen lezers regelmatig een persoonlijke boodschap van Mirjam Bikker. De nieuwsbrieven vormen een waardevol middel om onze leden en supporters betrokken te houden bij het werk van de ChristenUnie. Dit jaar hebben we ook meer thematische nieuwsbrieven, waarin we specifieke onderwerpen uitdiepen en leden oproepen tot een gift, actie of betrokkenheid.

Social media

Afgelopen jaar zijn we steeds actiever geworden op social media, met name op LinkedIn, waar we een groeiende groep volgers hebben opgebouwd. Door te werken met vaste templates en intensiever samen te werken met Kamerleden, hebben we onze contentstrategie verbeterd. Dit heeft geleid tot een gestaag groeiend bereik en een toename in volgers, wat onze boodschap krachtiger en breder verspreidt. Op platforms als Facebook, Instagram, YouTube, Bluesky en X blijven we actief in interactie met onze achterban en we zetten in op meer videomateriaal en korte updates om de betrokkenheid te verhogen.

Focusgroepen

Begin dit jaar heeft het team Communicatie verschillende focusgroepen georganiseerd om in gesprek te gaan met onze leden over onze communicatie (ook tijdens de campagne). Tijdens deze bijeenkomsten hebben we waardevolle inzichten opgedaan over hoe onze boodschap overkomt en op welke manieren we nog beter kunnen aansluiten bij onze achterban. Uit de gesprekken kwam onder andere naar voren dat in onze communicatie kansen liggen om bepaalde thema's scherper en toegankelijker te verwoorden.

Ledenbijeenkomsten

Rondom de lancering van onze nieuwe partijvisie hebben we verschillende ledenavonden georganiseerd. Enkele honderden leden bezochten deze bijeenkomsten, waarin we de aangescherpte koers van de partij presenteerden. Dit bood een waardevol moment om leden opnieuw te betrekken en samen vooruit te kijken. Tijdens deze avonden was er ruimte voor discussie en interactie, wat leidde tot inspirerende gesprekken en waardevolle input vanuit onze achterban. De hoge opkomst en positieve reacties bevestigen dat er binnen onze achterban behoefte is aan deze momenten van ontmoeting en verdieping.

Congres

Er zijn in 2024 twee partijcongressen gehouden.

Het eerste congres in 2024, het 50^e partijcongres, was op 16 maart 2024 in Gebouw 055 in Apeldoorn. Dit congres stond uiteraard in het teken van de Europese Verkiezingen van juni 2024. In het ochtendprogramma maakten we kennis met de Armeense ambassadeur in Nederland en luitenant-generaal buiten dienst Mart de Kruijf en met onze kandidaten voor het Europees Parlement. Ook namen we afscheid van Stieneke van der Graaf, Nico Drost en Peter van Dalen. We sloten het ochtendprogramma af met een vlamme speech van onze politiek leider, Mirjam Bikker. Het middagprogramma bestond uit een subsessie-ronde en het vaststellen van het verkiezingsprogramma voor het Europees Parlement, waar 16 amendementen op waren ingediend. Voor dit congres meldden zich 403 leden aan, waarvan er 369 naar Apeldoorn kwamen. Er zijn 6 moties ingediend en deze zijn door het Landelijk bestuur tijdens het plenaire gedeelte behandeld. Voor dit congres werd het mooie bedrag van € 5.630 via aanmeldtickets en € 120 aan giften ontvangen.

Het 51^e partijcongres heeft plaatsgevonden op zaterdagmiddag 23 november 2024 in het Kruispunt in Barneveld. We zijn deze congresmiddag begonnen met de behandeling van de moties en amendementen en onze jongerenorganisatie Perspectief leverde een bijdrage. Ook namen we afscheid van Carola Schouten, Piet Adema en Maarten van Ooijen, van onze voormalige Europarlementariër Anja Haga (helaas afwezig i.v.m. burgemeestersverplichtingen) en drie leden van het Landelijk Bestuur. We introduceerden een nieuw congreselement: het marktplaatsplein. Hier werden alle geledingen en ook enkele netwerken gepresenteerd in marktopstelling. De middag sloten we af met een afscheidsreceptie voor de oud-bewindslieden onder het genot van een hapje en drankje. Voor dit congres meldden zich 445 leden aan, waarvan er 399 naar Barneveld kwamen. Er zijn drie amendementen op een statutenwijziging ingediend en zes politiek moties voorgesteld door leden en door het Landelijk bestuur tijdens het plenaire gedeelte behandeld. Voor dit congres werd het mooie bedrag van € 3.114 aan giften ontvangen.

1.3.3 Contact zusterpartijen buitenland (c)

FICDD

Het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie is vanuit haar rol ook het bestuur van de FICDD, de *Foundation for International Christian Democratic Development*. Deze partijstichting stimuleert democratische processen vanuit het gedachtegoed van de ChristenUnie in Oost-Europese landen en in de MENA-regio. Hiervoor worden subsidies ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa). De FICDD is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie en heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

ECPM

Daarnaast is de ChristenUnie medeoprichter en actief lid van de *European Christian Political Movement* (ECPM). De ECPM houdt kantoor in Amersfoort en Brussel en is de enige Europese politieke partij die expliciet christelijke waarden promoot in de Europese politiek. De ChristenUnie heeft geen Europarlementariër sinds de verkiezingen van 6 juni 2024. Er is een liaisonofficier aangesteld die samen met het bestuurslid Internationaal het contact onderhoudt met haar Europese netwerk.

Het bestuurslid Internationaal is vanuit het Landelijk Bestuur aangesteld om contact te onderhouden met zusterpartijen en -organisaties in het buitenland. In november 2024 heeft Johanna Koffeman-Kramer deze functie overgenomen van Leon Meijer.

1.3.4 Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)

Het Wetenschappelijk Instituut (WI), de Mr. G. Groen van Prinstererstichting, dient de partij en de samenleving met het leveren van politiek-wetenschappelijke bijdragen in de vorm van publicaties, bijeenkomsten en debat. Het WI is door de ChristenUnie aangewezen als haar politiek-wetenschappelijk instituut. De inkomsten van het WI zijn bijdragen van donateurs en subsidie van het ministerie van BZK. Het WI is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie en heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

1.3.5 Politieke participatie jongeren (e)

De ChristenUnie heeft Perspectief aangewezen als haar officiële politieke jongerenorganisatie. Perspectief is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie en heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening. De inkomsten van Perspectief zijn de lidmaatschapsgelden van hun leden, eventuele donaties en subsidie van het ministerie van BZK.

1.3.6 Fondsenwerving en Ledenwerving (f)

Fondsenwerving: groei en betrokkenheid in 2024

2024 was een bijzonder jaar voor onze fondsenwerving. Ondanks het ontbreken van landelijke verkiezingen zoals in 2023, hebben we opnieuw een indrukwekkend resultaat geboekt. Dankzij de warme betrokkenheid van onze leden en donateurs hebben we in 2024 onze verkiezings- en wervingscampagne van extra impulsen kunnen voorzien.

Dit jaar organiseerden we twee succesvolle direct mailings, waarbij de respons wederom hoog was. De laatste mailing in december is, ondanks de contributiewijzigingen voor 2025, goed ontvangen met een prima resultaat. Daarnaast ontvingen we een aantal substantiële giften van ondernemers die onze missie steunen. Ook het vertrouwen van onze achterban is opnieuw bevestigd door een stroom van kleine én

grote giften. Een bijzonder hoogtepunt was een mooie nalatenschap die ons in staat stelt om blijvend te investeren in de missie van de ChristenUnie. De financiële betrokkenheid van onze achterban toont de steun voor onze partij. Samen hebben we niet alleen het momentum van 2023 vastgehouden, maar hebben we onze fondsenwervingsacties kunnen uitbouwen. Dit geeft ons de ruimte om met vertrouwen vooruit te kijken naar 2025 en verder.

Totaal opgehaald in 2024: € 324.867. Met dank aan iedereen die dit mogelijk heeft gemaakt!

Ledenontwikkeling: Daling in aantal, maar groeiende betrokkenheid onder nieuwe leden

In 2024 is het ledenaantal van de ChristenUnie gedaald van 24.707 (na correctie) naar 23.985 leden, een netto-afname van 724 leden. Het aantal nieuwe aanmeldingen kwam uit op 597, fors minder dan de 1.105 nieuwe leden in 2023.

De grootste piek in nieuwe aanmeldingen zagen we in juni, naar aanleiding van het debat over de regeringsverklaring, waarin Mirjam goed zichtbaar was. In de zomer zijn we gestart met een lidmaatschapsactie waarbij nieuwe leden voor een actietarief van €2,50 konden aansluiten. Deze campagne liep door tot het einde van 2024.

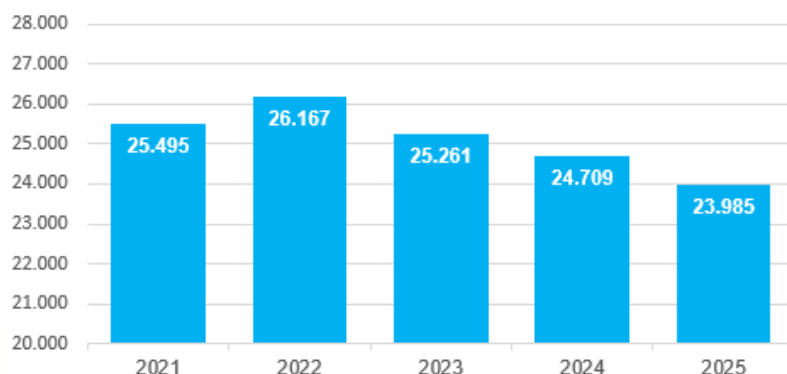
Het afgelopen jaar was het sentiment niet in ons voordeel, al zien we wel verschuivingen. Er waren minder opzeggingen als directe reactie op kabinetsstandpunten. De meest genoemde opzegredenen waren:

- Politieke overwegingen, zoals standpunten van de Tweede Kamerfractie
- Afname van betrokkenheid
- Financiële redenen

Opvallend is dat de politiek gemotiveerde opzeggingen breder verspreid zijn over meerdere onderwerpen en dat politieke afknappers vaker een reden vormen om op te zeggen.

Nieuwe leden geven als belangrijkste redenen voor hun lidmaatschap aan dat ze de politieke stijl van de ChristenUnie waarderen en dat Mirjam hierin een voortrekkersrol speelt. Ook wordt de christelijke identiteit van de partij vaak genoemd als reden om lid te worden. In het najaar organiseerden we Eat & Meet-bijeenkomsten in de Tweede Kamer voor nieuwe leden. Uit deze bijeenkomsten blijkt dat er onder hen een sterke betrokkenheid leeft en een grote bereidheid om zich actief in te zetten voor de partij. Dit biedt mooie kansen om samen, landelijk en lokaal, verder te bouwen aan een sterke en betrokken blauwe beweging.

Ontwikkeling ledenaantal (per 1 januari) van de ChristenUnie over de afgelopen 5 jaar

Vrijwilligers

De inzet van vrijwilligers binnen de partij wordt inmiddels breed omarmd en bij steeds meer activiteiten spelen vrijwilligers een onmisbare rol. Denk aan gastvrouwen en gastheren bij bijeenkomsten van netwerken, voor ledenavonden, de masterclass en allerlei trainingen. Denk ook aan iedereen die mee heeft geholpen om de campagne voor de Europese verkiezingen voor te bereiden en uit te voeren. Van chauffeurs die Anja Haga het hele land door reden, tot vertalers die onze verkiezingsflyers in het Nedersaksisch, Eritrees, Fries en Engels hebben vertaald. Van figuranten voor het campagnespottie tot webcare medewerkers die reageren op berichten via social media. Ook bij ons grootste publieke evenement Opwekking waren veel standmedewerkers goede ambassadeurs van de partij.

Achter de schermen werkt een team vrijwilligers wekelijks op het partijbureau in allerlei ondersteunende functies. Ook bij publieksvoorlichting in Den Haag wordt het beantwoorden van mails ondersteunt door vrijwillige inzet.

Voor het eerst hielp een cateringteam tijdens het najaarscongres en dat blijkt voor herhaling vatbaar.

Voor Nationale Vrijwilligersdag bezochten we met een groep vrijwilligers het stoomgemaal Hertog Reijnout waar twee ChristenUnie waterschappers ons meer vertelden over het werk van de Waterschappen.

1.3.7 Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)

Europese campagne

Dit jaar voerden we een Europese campagne met de slogan: 'Jouw vrijheid, onze missie'. (Geloofs)vrijheid stond centraal en we wilden met het woord 'missie' een duidelijk christelijk karakter uitdragen. Ondanks een intensieve campagne en de inzet van vele kandidaten hebben we geen zetel behaald. Toch kijken we terug op een breed gedragen campagne, waarin we via social media, vrachtwagenreclame en enthousiaste vrijwilligers onze boodschap krachtig hebben gedeeld. We organiseerden verschillende bijeenkomsten en debatten om onze standpunten toe te lichten en gingen de dialoog aan met kiezers in diverse regio's. Ook gaven we extra aandacht aan de rol van christelijke waarden binnen Europa, iets wat zowel bij onze achterban als bij nieuwe geïnteresseerden weerklank vond.

Dit was de week

Dit jaar zijn we gestart met 'Dit was de week', een ChristenUniejournaal dat wekelijks laat zien wat er binnen de ChristenUnie en in de Tweede Kamer gebeurt. Dit biedt een concreet middel om onze zichtbaarheid te vergroten en meer mensen te betrekken bij ons werk. In de journaals lichten we niet alleen politieke beslissingen toe, maar laten we ook Kamerleden en betrokkenen aan het woord om achtergrond en context te bieden. De positieve feedback toont aan dat er veel behoefte is aan een laagdrempelige en visuele manier om op de hoogte te blijven van onze politieke inzet.

ChristenUnie website

Onze website wordt wekelijks geactualiseerd en blijft een belangrijke informatiebron voor zowel leden als geïnteresseerden. We zien dat veel mensen onze standpuntenpagina's weten te vinden en we blijven investeren in de actualiteit en toegankelijkheid van deze informatie. De website is en blijft het beste middel om nieuwe mensen te informeren over de partij en haar visie en we blijven deze ontwikkelen om nog beter in te spelen op de informatiebehoefte van onze bezoekers.

Vooruitblik: 25 jaar ChristenUnie

In 2025 viert de ChristenUnie haar 25-jarig jubileum. Dit bijzondere jaar wordt een moment van reflectie, dankbaarheid en vooruitkijken. Eind 2024 hebben we de basis gelegd voor diverse jubileumactiviteiten, waaronder speciale bijeenkomsten, publicaties en acties om onze achterban en de samenleving te betrekken bij dit feestelijke jaar. Het jubileum staat in het teken van het thema 'Heilig Vuur' – omdat we het enthousiasme willen aanwakkeren en onze missie met vernieuwde energie willen uitdragen. We willen stilstaan bij de impact die de ChristenUnie de afgelopen 25 jaar heeft gehad en tegelijkertijd de koers voor de toekomst uitzetten. Dit jubileumjaar biedt een mooie kans om onze missie opnieuw onder de aandacht te brengen en samen met leden, vrijwilligers en sympathisanten te bouwen aan de toekomst van partij.

1.3.8 Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)

Opbouwwerk en advies

Zittende politieke ambtsdragers worden ondersteund door de bestuursadviseurs én de adviseurs van onze Bestuurdersvereniging. In de onderstaande tabel staan de ChristenUniebestuurders in aantallen opgesomd.

Functie / rol	1-1-2025	1-1-2024
Gemeenteraadslid	366	363
Wethouder	64	64
Burgemeester	12	11
Provinciale Statenlid	22	23
Gedeputeerde	4	4
Commissaris van de Koning	1	1
Lid AB waterschap	17	16
Lid DB waterschap	1	1
Lid Tweede Kamer	3	3
Lid Eerste Kamer	3	3
Europarlementariër	0	1
Minister	0	2
Staatssecretaris	0	1
Overige leden BV	153	220
Totaal leden BV	644*	712*

*Door dubbelingen in functies is het aantal functies opgeteld bij de overige leden zonder functie meer dan het aantal personen dat lid is van de Bestuurdersvereniging.

Selectie en talentontwikkeling

De talentmanager heeft deelgenomen aan de selectiecommissies voor nieuwe bestuursleden voor het Landelijk Bestuur en een commissie voor het evalueren van het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen.

In 2024 heeft de permanente talentcommissie zich verder ontwikkeld met als doel nauw contact te houden met provinciale unies, lokale afdelingen, thema- en doelgroepnetwerken en talentvolle leden en betrokkenen te volgen en te ontwikkelen. Bij provinciale unies en lokale afdelingen is erop aangedrongen talentmanagers/scouts aan te stellen om de inzet van lokaal talent te bevorderen en ondersteunen.

Deze aanstellingen blijven sterk achter, wat met de Gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht vraagt om nadere inzet begin 2025.

De begeleidingsgroep voor kandidaat-burgemeesters heeft diverse sollicitanten op verschillende manieren ondersteund en begeleid in procedures. In 2024 zijn 2 burgemeesters gestopt vanwege pensioen, 2 nieuwe burgemeesters namens de partij geïnstalleerd en nog 2 waarnemend burgemeesters aangesteld, waarmee het totaal aantal op 13 is gekomen. De doelstelling om niet alleen mannelijke burgemeesters namens de ChristenUnie in functie te hebben is gelukt met de aanstelling van vrouwen als 1 kroonbenoemde en 1 waarnemend burgemeester. Begin 2024 is de eerste uitvoering van de ChristenUnie burgemeestersklas geweest, waaraan 8 mannelijke en 7 vrouwelijke deelnemers met burgemeestersambitie hebben deelgenomen.

Vele talenten met politieke ambitie binnen de partij weten de talentmanager te vinden, maar ook de partijtop schakelt waar nodig met de talentmanager.

Advies en afdelingswerkzaamheden

In 2024 hebben de afdelingen zich als volgt ontwikkeld:

	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Aantal lokale afdelingen	163	162	162
Aantal bestuursleden lokale afdelingen	596	583	566
Aantal bestuursleden van provinciale afdelingen	62	62	54

Algemene afdelingswerkzaamheden

Onze adviseurs hebben nieuwe bestuursleden welkom mogen heten en hen met informatie op weg geholpen in hun bestuurstaak. Er werd twee keer een cursus 'Basismodule voor bestuursleden' gegeven. Lokale afdelingen werden gestimuleerd om meer regionaal te gaan samenwerken. Er werd twee keer een halfjaarlijkse bijeenkomst georganiseerd voor PU voorzitters en het LB (juni en november) en een ingelaste heisessie over de positie van de PU's binnen de partij om de gewenste toekomstrichting te bespreken. Er zijn 9 nieuwsbrieven voor lokale afdelingen uitgebracht.

Advieswerkzaamheden

Diverse afdelingen kregen begeleiding bij een conflictsituatie of integriteitskwestie. Er speelde één grote integriteitszaak die veel extra inzet heeft gevraagd van één van de adviseurs. Verder werden vragen opgepakt over o.a. de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de UBO-registratie (Ultimate Beneficial Owners), lokale statuten en rond uitbreiding van besturen en/of opvolging binnen fracties. Er vinden kwartaalgesprekken plaats tussen de adviseurs en 'hun' PU-voorzitters om de PU besturen toe te rusten voor hun uitgebreidere taken in het onderhouden van de contacten met de lokale afdelingen en eventuele inzet, mediatie, bijspelingen als er bestuurlijke kwesties zijn in een lokale afdeling.

Overige werkzaamheden

De adviseurs hebben ondersteuning geboden bij de EU-campagne 2024. Ook hadden de afdelingsadviseurs een rol bij de evaluatie van deze campagne.

In de voorbereidingen richting GR2026 is van ruim dertig afdelingen waar de CU lokaal samenwerkt met SGP een zelfevaluatie afgenomen. Deze is voorzien van een korte beoordeling en met advies aan het LB aangeboden voor besluitvorming over de voortzetting.

In de voorbereiding van het algemene ledencongres in november (Barneveld) werd ondersteuning geboden door de adviseurs.

Er is in de zomerperiode door de adviseurs gewerkt aan een geactualiseerde versie van het Handboek Gemeenteraadsverkiezingen en dat is op 1 november 2024 verspreid onder de besturen.

Verder hebben de adviseurs een plan Versterken Afdelingen ontwikkeld waarbij de meest noodlijdende afdelingen actief benaderd worden door de afdelingsadviseurs om een inschatting te maken van de 'levensvatbaarheid' van de afdelingen en de ondersteuningsbehoefte in kaart te krijgen. Hierop wordt een plan van aanpak gemaakt waarbij ook een rol is weggelegd voor bijvoorbeeld talentmanager, Perspectief en een LB-lid. Waar nodig worden zij betrokken. Hiermee is in december een eerste start gemaakt.

Er is een mediation-poule in ontwikkeling van leden die kennis en ervaring hebben op dit vlak en die recent hebben aangegeven hiervoor beschikbaar te willen zijn. Daarvoor wordt de vrijwilligersovereenkomst aangepast. Aan deze leden zal gevraagd worden deze te ondertekenen alvorens zij actief een kwestie zullen gaan behandelen.

Een afdelingsadviseur heeft de nieuw aangenomen klachtenregeling geïmplementeerd en er is een lijst gemaakt van mensen die beschikbaar zijn om zitting te nemen in een klachtencommissie mocht dit aan de orde komen.

De geschillencommissie is weer op sterkte met de komst van een nieuwe voorzitter en een nieuw plaatsvervangend lid, nadat de vorige voorzitter en plaatsvervangend lid waren afgetreden.

1.3.9 Verkiezingscampagnes (i)

Europese Verkiezingen 6 juni 2024

In het kader van de EP2024 is hard gewerkt aan de landelijke campagne. Tijdens deze campagne was ECPM stevig betrokken.

Met een lijst van 19 kandidaten deden we voor het eerst als ChristenUnie zelfstandig mee aan de EP-verkiezingen. Veel enthousiaste kandidaten hebben debatten gevoerd, opinies geschreven, (werk)bezoeken afgelegd en activiteiten in provincies bijgewoond. Tijdens de campagne gebruikten we de slogan 'Jouw vrijheid, onze missie', waar we veel Europese campagnethema's onder konden hangen. De speerpunten tijdens de campagne waren geloofsvrijheid, veiligheid en rentmeesterschap.

We trapt de campagne af op Opwekking, waar de lijsttrekker maar ook veel andere kandidaten aanwezig waren. Vervolgens deed onze lijsttrekker mee aan de Friese Elfstedentocht (op de fiets). Verder stond er een provincietour op het programma waar we ideeën, materiaal en financiële middelen voor beschikbaar hebben gesteld. We eindigden de campagne met een gebedsbijeenkomst op maandagavond en een debat op dinsdagavond bij de Balie in Amsterdam.

Het doel van de campagne was om tijdens de EP-verkiezingen minimaal 177.000 stemmen binnen te halen. Dat leek genoeg te zijn voor één zetel. We kregen 180.000 stemmen, maar dat was helaas onvoldoende voor een zetel vanwege de hogere opkomst.

1.3.10 Overige activiteiten partijbureau

In 2024 hebben we naast de eerder in dit verslag genoemde activiteiten de volgende acties opgepakt:

- Het reglement kandidaatstelling is aangepast. In het nieuwe reglement is op een betere manier geregeld op welke wijze er amendementen kunnen plaatsvinden op de kandidatenlijsten.
- Met het ondernemersplatform en de fractie is gewerkt aan een nieuwe ondernemersvisie.
- Er zijn bezuinigingen doorgevoerd als gevolg van de lagere inkomsten uit de BZK-subsidie. De subsidie is lager geworden als gevolg van het aantal Kamerzetels.
- Er is een bijdrage geleverd aan de discussie over de Wet Politieke Partijen. Samen met de andere politieke partijen is een aantal keer overleg gevoerd.
- Er zijn evaluaties uitgevoerd rondom de verkiezingen TK en EP.
- We voeren ledenpeilingen uit om hiermee het sentiment nadrukkelijker te volgen en te achterhalen wat onze leden belangrijk vinden.
- We hebben met de personeelsvertegenwoordiging een aantal overleggen gevoerd over uiteenlopende kwesties.
- Er is een risico-inventarisatie en evaluatie uitgevoerd om te beoordelen of de huisvesting voldoet aan alle wettelijke eisen en wensen van medewerkers. De openstaande punten zijn vervolgens opgepakt.
- Er is een onboardingsprogramma opgesteld. Nieuwe medewerkers en vaste vrijwilligers kunnen zo sneller en beter aansluiten op de organisatie.
- Er is een nieuw contributiereglement opgesteld. We willen hiermee voldoen aan de nieuwe eisen in wet- en regelgeving uit de WFPP.
- Er is een aanpak geformuleerd voor de versterking van de afdelingen. Vanaf 2025 wordt hier consequent op doorgepakt.
- Er is gesproken over de bestaande samenwerking met de SGP in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen. Het bestuur heeft besloten om voor de volgende verkiezingen opnieuw ruimte te bieden aan deze vorm van samenwerking.
- We hebben gewerkt aan de motie verbeteren informatievoorziening. Inmiddels is een plan van aanpak vastgesteld. Komend jaar willen we nieuwe vormen van informatiedeling en informatievoorziening introduceren.

Remuneratiecommissie

De in 2022 opgerichte remuneratiecommissie heeft in 2024 gewerkt aan diverse taken waaronder:

- Het opstellen van profielen voor de werving van nieuwe leden van het Landelijk Bestuur en het werven van 3 nieuwe leden.
- Het doen van een voorstel aan het Landelijk Bestuur over het te voeren bezoldigingsbeleid voor de directie en de voorzitter.
- Het jaarlijks beoordelen van het functioneren van de directeur.
- Het voorbereiden van de (zelf)evaluatie van het Landelijk Bestuur.
- Het kennisnemen van het declaratieoverzicht van de individuele leden van het bestuur en de directie.

Klachtenregeling

In 2024 is op basis van de ervaringen van voorgaande jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe klachtenregeling.

- Klachten worden hiermee op een zorgvuldige wijze afgehandeld en volgens een vooraf bekende procedure behandeld.
- Bij de behandeling vindt er een selectie aan de poort plaats. Niet alle klachten moeten behandeld worden. Alleen leden hebben toegang tot de procedure.
- Met de vaststelling van de nieuwe regeling in juni 2024 is een aantal hiaten in het huidige integriteitssysteem dichtgezet.

Bij het ontwikkelen van de klachtenregeling is een adviesgroep samengesteld van vertegenwoordigers vanuit diverse geledingen van de partij zoals PU-bestuursleden, raadsleden, voorzitter Veelkleurig Netwerk, vertrouwenspersoon, landelijk bestuurslid en medewerkers van het Partijbureau. Ook is een extern advies in gewonnen en hebben de klachtenregelingen van andere politieke partijen als input gediend voor de te ontwikkelen klachtenregeling.

Klachtencommissie en geschillencommissie

In 2024 hebben beide commissies een nieuwe voorzitter gekregen. Hans Storm is gestart als voorzitter van de klachtencommissie. Lineke Blijdorp is gestart als voorzitter van de geschillencommissie. Zij vervangt Dick van Vliet die zijn rol heeft neergelegd.

Vertrouwenspersonen

Eveline Gardebroek en Jonathan Zeijl hebben ook in 2024 de rol van vertrouwenspersoon ingevuld. In een aantal specifieke casussen hebben zij betrokken geadviseerd.

1.4 Informatie over bestuur en directie

1.4.1 Taak en werkwijze van directie en bestuur

Het Landelijk Bestuur is het bestuur van de ChristenUnie in de zin van de wet en bestaat uit:

1. de voorzitter, die in functie door het partijcongres wordt benoemd en
2. algemene bestuursleden, die door het partijcongres worden benoemd

waarbij het aantal leden door het partijcongres wordt bepaald op ten minste vijf en ten hoogste zeven.

Met uitzondering van de beperkingen die uit de statuten volgen, is het Landelijk Bestuur belast met het besturen van de ChristenUnie.

Het Landelijk Bestuur vergadert eens per maand, de zomermaanden uitgezonderd. De fractievoorzitter van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, de delegatieleider in het Europees Parlement, de voorzitter van de Bestuurdersvereniging, de directeur van het WI, de voorzitter van Perspectief en de directeur van het partijbureau zijn vaste adviseurs van het Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur vergadert 2 keer per jaar met de voorzitters van de Provinciale Unies.

De ChristenUnie kent een partijbureau. Dit bureau is gevestigd in Amersfoort. Het partijbureau ondersteunt en verbindt de partij, haar geledingen en leden bij het realiseren van partijdoelstellingen op het gebied van politiek en bestuur, administratie, communicatie, campagne, toerusting en ontwikkeling. Het partijbureau is verbonden met mensen die vanuit hun christen-zijn invloed willen uitoefenen in politiek en maatschappij. Het partijbureau opereert onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur en wordt aangestuurd door de directie. In het directiestatuut staat omschreven welke

verantwoordelijkheden en bevoegdheden de directie heeft. Dit statuut is in de vergadering van het Landelijk Bestuur van 9 december 2022 opnieuw vastgesteld.

1.4.2 Nevenfuncties bestuursleden

Hanneke Palm (tot 15 april 2024)

- Adjunct-secretaris staatscommissie rechtsstaat (bezoldigd)

Harme Vlieg-Kempe (tot 25 november 2024)

- Secretaris/directeur van de Regio Groningen-Assen (bezoldigd)
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Woonzorgcentrum de Westerkim (bezoldigd)
- Voorzitter van Lokale Actiegroep Oost-Drenthe van het programma Leader (vacatiegeld)
- Bestuurslid van Assen Bloeit (onbezoldigd)

Leon Meijer (tot 25 november 2024)

- Bestuurlijk aanjager afbouw gesloten jeugdzorg, Ministerie VWS (bezoldigd)
- Lid bestuur stichting Christenen voor Israël (onbezoldigd)
- Voorzitter bestuur Christians for Israel International (onbezoldigd)
- Lid bestuur European Christian Political Movement (onbezoldigd)
- Lid raad van toezicht Kwadraad Maatschappelijk werk (bezoldigd)
- Lid bestuur Stichting Joods Monument Ede (onbezoldigd)

Ankie van Tatenhove-Meesen

- Bestuurder bij Schutse Zorg Tholen (bezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Racham (tot 3 april 2024, onbezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht GSR Rotterdam (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht ViaZorg (onbezoldigd)

Wieger Kastelein

- Senior-adviseur, Ministerie van Financiën, Den Haag (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Amsterdam (onbezoldigd)
- Consultant Wereldbank, Washington DC (bezoldigd)

Mart Keuning

- Senior-adviseur Duurzaam en Verantwoord Beleggen, Pensioenfonds ABP (bezoldigd)

Alex ten Cate

- Head of Operational Design, Control & Resilience, ING Nederland (bezoldigd)
- Eigenaar Life2Lead Training & Advies (bezoldigd)
- Coördinator Natural Church Development, Vineyard Benelux (onbezoldigd)

Reina Dijksterhuis-Mulder (vanaf 25 november 2024)

- Leger des Heils, afdeling Fondsenwerving, manager servicebureau (bezoldigd)
- PC-basisschool Loysder Hoek Leusden, Medezeggenschapsraad, oudergeleding (onbezoldigd)

Johanna Koffeman-Kramer (vanaf 25 november 2024)

- Adviseur Visserij en regisseur Plan Golfbreker bij Gemeente Urk (bezoldigd)
- Burgerlid ChristenUnie Flevoland (bezoldigd)

Gert Jan Freeke (vanaf 25 november 2024)

- Regiodirecteur Leger des Heils Zuidwest Nederland (bezoldigd)
- Penningmeester Stichting Steunfonds Bijbelgetrouw Christelijk onderwijs (onbezoldigd)
- Voorzitter Stichting Urco (onbezoldigd)

Alle bestuursleden van het ChristenUnie bestuur vormen ook gezamenlijk het FICDD-bestuur

1.5 Toekomstplannen en risicobeheersing

Als landelijke partij willen we de komende jaren inzetten op een stabiele ontwikkeling van de partij met groei in zetelaantallen en leden. Of dit mogelijk is zullen we per verkiezing moeten bekijken. We hebben hierbij te maken met verschillende sentimenten en ontwikkelingen.

In de komende campagnes zijn we ons hiervan bewust. We willen het specifieke ChristenUnie geluid expliciet uitdragen en laten horen. Tegelijk werken we aan de basis in onze partij. We willen werken aan een verbreding en verdieping door middel van themanetwerken.

We zijn een partij voor en door onze leden. We zoeken het debat en arrangeren gesprekken om samen de koers te bepalen waarbij we ons baseren op onze beginselverklaring.

1.5.1 Weerstandsratio en continuïteitsreserve

Door het Landelijk Bestuur is beleid geformuleerd t.a.v. risico-inschattingen en weerstandsvermogen. Inzet is om de continuïteit goed te kunnen borgen.

Bij het bepalen van de benodigde reserve houden we rekening met de risico's en de daarbij behorende financiële middelen. Voor de komende jaren zien we de volgende potentiële risico's:

Risico prognose / opvang risico's voor 2 jaar	Kansklasse	Bedrag	Percentage	Risico
Terugval 1 zetel	3	198.000	50%	99.000
Ledenverlies 1000	4	180.000	70%	126.000
Ledenverlies extra 1000	2	180.000	30%	54.000
Eigen risico zieke werknemer	4	153.000	70%	107.100
Loonrisico extra stijging 4%	4	140.000	70%	98.000
Totaal geïdentificeerde risico's				484.100
Ongeïdentificeerde en kleine risico's 5%				24.205
Benodigd weerstandsvermogen				508.305

De kansklasse geeft aan in welke mate het risico zich kan voordoen. Naarmate de klasse hoger is, is het risicopercentage hoger. Het percentage kan nooit hoger worden dan 90% omdat er anders geen sprake meer is van een risico.

Het totale risico bedraagt op 31-12-2024 € 508.305.

De huidige vermogenspositie bedraagt:

Huidig weerstandsvermogen	
Continuïteitsreserve	1.069.197
Totaal	

De weerstandsratio is de verhouding tussen het huidige vermogen in de continuïteitsreserve en het benodigde weerstandsvermogen. De ChristenUnie streeft een waardering categorie A (uitstekend) na. We zullen pas actief maatregelen nemen wanneer er sprake is van een niveau onder niveau B (voldoende of lager).

Tabel: Beoordeling weerstandsratio

Berekening actuele weerstandsratio

Huidige weerstandsvermogen /
benodigd weerstandsvermogen =
weerstandsratio

€ 1.069.197 / € 508.305 = 2,10 (A)

Dit betekent dat de weerstandsratio
uitstekend is.

Waardering	Ratio*	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,5 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,5	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

* Ratio = Weerstandscapaciteit / Risico's

1.5.2 Verkiezingsreserve

Giften en storting verkiezingsreserve

We houden rekening met de giften die we per jaar ontvangen voor de reservering van onze campagnes. In het jaar van de Tweede Kamerverkiezingen ontvangen we meer giften dan in andere jaren. Vanwege de verkiezingen voor het Europees Parlement is er in 2024 een extra giftencampagne geweest. Deze heeft geresulteerd in een hogere opbrengst dan begroot. We zijn hier erg blij mee! Als gevolg van de giftencampagne konden we meer geld beschikbaar stellen voor de verkiezingen.

Er is een vast bedrag van € 154.000 in de verkiezingsreserve gestort. Gelijktijdig is er in verband met alle kosten van de verkiezingscampagne (Europees) een bedrag van € 120.000 onttrokken. Aanvullend is er een extra bedrag van € 30.000 voor fondsenwerving gestort ten behoeve van een eventuele Tweede Kamer campagne. In de reserve zit nu een bedrag van € 116.778. Dit is voldoende gelet op de reguliere verkiezingen in 2026 en 2027 in combinatie met de giften die we ontvangen voor verkiezingen.

De verkiezingsreserve kent op dit moment het volgende verloop:

Stand per 1-1	€ 52.778
Storting 2024	€ 154.000
Extra storting uit het resultaat 2024	€ 30.000
Onttrekking 2024	€ 120.000
Stand per 31-12	€ 116.778

Jaarrekening 2024

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

2.1 Balans per 31 december 2024

	31 december 2024		31 december 2023	
Activa	€	€	€	€
Immateriële vaste activa				
Software		5.248		16.168
Materiële vaste activa				
Inventaris	103.518		110.372	
Hardware	43.415		22.003	
		146.933		132.374
Financiële vaste activa		32.204		27.230
Vorraden		24.697		27.322
Vorderingen		242.042		383.862
Liquide middelen		1.364.737		1.020.126
		<u>1.815.861</u>		<u>1.607.082</u>

	31 december 2024		31 december 2023	
Passiva	€	€	€	€
Reserves				
Algemene reserve	-		1.015.142	
Continuïteitsreserve	1.069.198		-	
Verkiezingsreserve	116.778		52.778	
		1.185.976		1.067.920
Bestemmingsreserves				
Provinciale Unies	261.283		196.215	
Vertrouwensregel. PU's	4.513		-	
Overlopende posten	130.000		-	
		395.796		196.215
Kortlopende schulden				
Crediteuren	51.455		67.612	
Belastingen	37.508		33.069	
Overige kortlopende schulden	145.126		242.266	
		234.089		342.947
		<u>1.815.861</u>		<u>1.607.082</u>

2.2 Staat van baten en lasten over 2024

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Baten			
Contributies	1.471.136	1.482.000	1.521.465
Giften	349.569	230.000	540.756
Subsidies	935.262	966.002	1.072.118
Bijdragen in gezamenlijke kosten	418.649	405.668	338.983
Baten Opleidingscentrum	23.238	21.000	16.075
Overige baten	54.886	31.154	52.175
Totaal baten	3.252.738	3.135.824	3.541.573
Lasten			
Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten			
Politieke vorming en scholing (a)	11.730	10.000	8.761
Informatievoorziening (b)	163.523	199.645	142.518
Contact zusterpartijen buitenland (c)	5.000	5.000	3.180
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	-	-	80.000
Politieke participatie jongeren (e)	-	-	26.250
Ledenwerving (f)	44.404	40.000	38.740
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	148.582	124.145	208.953
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	32.340	25.971	22.062
Verkiezingscampagnes (i)	166.253	120.000	683.707
	571.832	524.760	1.214.170
Afdrachten			
Afdrachten aan lokale afdelingen en bestedingen Provinciale Unies	297.460	363.750	537.533
	297.460	363.750	537.533
Overige uitgaven			
Bestuurskosten	31.673	29.000	30.772
Bureau- en ICT-kosten	216.350	255.717	291.495
Personeelskosten	1.678.063	1.794.642	1.689.139
Huisvestingskosten	138.480	133.095	100.997
Nagekomen lasten	1.244	-	3.693
	2.065.811	2.212.453	2.116.096
Totaal lasten	2.935.102	3.100.963	3.867.799
Overschot	317.636	34.860	326.226-

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€
Resultaatbestemming reserves		
Algemene reserve	1.015.142-	51.108
Continuïteitsreserve	1.069.198	-
Bestemmingsreserve overlopende posten	130.000	-
Verkiezingsreserve	64.000	201.490-
Bestemmingsfonds Provinciale Unies	65.068	175.844-
Bestemmingsfonds vertr.reg. PU's	4.513	-
	<u>317.636</u>	<u>326.226-</u>

2.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

2.4.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

2.4.2 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2023 zijn waar nodig aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

2.4.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.4.5 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.4.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.4.7 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.4.8 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.4.9 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Voor het pensioen geldt een toegezegde bijdrageregeling. De toegezegde bijdragen worden afgedragen aan de pensioenverzekeraar op basis van het pensioencontract.

2.4.10 Kostentoerekening ten behoeve van subsidie Wet Financiering Politieke Partijen

De personeelskosten zijn op medewerkersniveau toegerekend aan de tien subsidiecategorieën (A t/m I). Het percentage subsidiabele personeelskosten geldt als grondslag voor het toewijzen van de volgende baten en lasten:

Baten

KVGR-baten

Lasten

Bestuurs- en bureaunkosten

Huisvestingskosten

De aldus verkregen kostentoerekening staat vermeld in paragraaf 2.8.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024

2.5.1 Materiële en immateriële vaste activa

De mutaties in de vaste activa zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

MVA	<u>Inventaris</u>	<u>Hardware</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
Stand per 1 januari 2024			
Aanschafwaarde	131.325	86.870	218.196
Cumulatieve afschrijvingen	-20.954	-64.868	-85.821
	<u>110.372</u>	<u>22.003</u>	<u>132.374</u>
Mutaties boekjaar			
Investerings	6.625	-20.254	-13.629
Afschrijvingen	-13.478	41.666	28.188
	<u>-6.854</u>	<u>21.412</u>	<u>14.558</u>
Stand per 31 december 2024			
Aanschafwaarde	137.950	66.616	204.566
Cumulatieve afschrijvingen	-34.432	-23.202	-57.634
	<u>103.518</u>	<u>43.415</u>	<u>146.933</u>
IVA		<u>Software</u>	<u>Totaal</u>
		€	€
Stand per 1 januari 2024			
Aanschafwaarde		79.784	79.784
Cumulatieve afschrijvingen		-63.616	-63.616
		<u>16.168</u>	<u>16.168</u>
Mutaties boekjaar			
Investerings		-44.002	-44.002
Afschrijvingen		33.082	33.082
		<u>-10.920</u>	<u>-10.920</u>
Stand per 31 december 2024			
Aanschafwaarde		35.782	35.782
Cumulatieve afschrijvingen		-30.534	-30.534
		<u>5.248</u>	<u>5.248</u>

In de regel wordt lineair afgeschreven over een periode van 3 jaar, uitgaande van een restwaarde van nihil. Per investering wordt gekeken of deze al dan niet sneller of langzamer afgeschreven dient te worden, afhankelijk van het verwachte verloop van de economische waarde van de investering. De inventaris wordt in 10 jaar afgeschreven.

2.5.2 Financiële Vaste Activa

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Waarborgsom huur	<u>32.204</u>	<u>27.230</u>

2.5.3 Voorraden

	2024	2023
	€	€
Voorraad promotieartikelen/boeken	24.697	27.322
Saldo per 31 december	<u>24.697</u>	<u>27.322</u>

De voorraad promotieartikelen is gewaardeerd tegen inkoopprijs en er is een bedrag in mindering gebracht voor incourantheid.

2.5.4 Vorderingen

	2024	2023
	€	€
Debiteuren	2.350	4.165
Rekeningcourant verhoudingen	23.183	18.706
Contributies	3.438	14.112
Vooruitbetaald/nog te ontvangen	53.214	56.156
Nog te ontvangen subsidie ministerie BZK	159.857	290.723
Saldo per 31 december	<u>242.042</u>	<u>383.862</u>

2.5.5 Liquide middelen

	2024	2023
	€	€
Rabobank betaalrekening giften en contributies	5.454	73.278
Rabobank betaalrekening overige betaalstromen	14.000	11.632
Rabobank tijdslootsparen 0321	100.000	-
Rabobank spaarrekening 0860	234.000	739.000
Rabobank deposito 4952	249.999	-
Rabobank deposito 5287	500.000	-
Saldi liquide middelen Provinciale Unies	261.283	196.215
Saldo per 31 december	<u>1.364.737</u>	<u>1.020.126</u>

In 2024 is een tijdslootspaarrekening geopend en 2 depositorekeningen, het saldo op deze rekeningen is niet direct vrij opneembaar. Het saldo op de overige rekeningen is wel vrij opneembaar.

2.5.6 Reserves

	2024	2023
	€	€
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	1.015.142	964.035
Bij/Af: volgens resultaatbestemming	1.015.142-	51.108
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>1.015.142</u>

De algemene reserve had in 2023 de functie van 'vrije reserve' en is bedoeld om overschotten en tekorten op te vangen. In 2024 is besloten om de Algemene reserve te hernoemen naar Continuïteitsreserve.

	2024	2023
	€	€
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	-	-
Bij/Af: volgens resultaatbestemming	1.069.198	-
Saldo per 31 december	<u>1.069.198</u>	<u>-</u>

In 2024 is besloten om de Algemene Reserve te hernoemen naar Continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve is bedoeld om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Hierdoor zijn er voldoende middelen beschikbaar om personeels-, en huisvestingskosten en andere lopende verplichtingen op te vangen in tijden van financiële tegenslag.

	2024	2023
	€	€
Bestemmingsreserve Verkiezingen		
Saldo per 1 januari	52.778	254.258
Mutatie	64.000	201.490-
Saldo per 31 december	<u>116.778</u>	<u>52.778</u>

De mutatie op deze bestemmingsreserve betreft een dotatie van € 154.000 + € 30.000 en een onttrekking van € 120.000. De reserve verkiezingen is gevormd om de kosten van alle verkiezingscampagnes op te vangen.

	2024	2023
	€	€
Bestemmingsreserve overlopende posten		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie	130.000	-
Saldo per 31 december	<u>130.000</u>	<u>-</u>

De mutatie op deze bestemmingsreserve betreft een reservering ter dekking van komende uitgaven in 2025.

	2024	2023
	€	€
Bestemmingsfonds Provinciale Unies		
Saldo per 1 januari	196.215	372.059
Mutatie	65.068	175.843-
Saldo per 31 december	<u>261.283</u>	<u>196.215</u>

Dit bestemmingfonds wordt gevormd vanuit de jaarlijkse contributies welke van leden worden ontvangen ten behoeve van de Provinciale Unies. Deze Provinciale Unies hebben geen eigen rechtspersoonlijkheid en vallen daarmee integraal onder de verantwoordelijkheid van de ChristenUnie. Onttrekkingen worden gevormd door de daadwerkelijke besteding van de middelen door de Provinciale Unies.

	2024	2023
	€	€
Bestemmingsfonds uitvoering vertrouwensregeling PU's		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie	4.513	-
Saldo per 31 december	<u>4.513</u>	<u>-</u>

Deze reserve is bedoeld om een overschot inzake kosten adviseurs klachtenregeling en ontvangen bijdragen van de Prov. Unies op te vangen. Bij een tekort mag deze reserve worden aangesproken.

2.5.7 Overige kortlopende schulden

	2024	2023
	€	€
Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	56.103	54.446
Reservering vakantiedagen inclusief sociale lasten	39.785	64.426
Reservering eindejaarsuitkering inclusief sociale lasten	8.715	8.370
Rekeningcourant verhoudingen schuld	10.193	67.720
Overige kortlopende schulden	30.330	47.304
Saldo per 31 december	<u>145.126</u>	<u>242.266</u>

2.5.8 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De ChristenUnie huurt per 1 november 2022 een kantoorpand aan de Piet Mondriaanlaan 48 te Amersfoort. De verhuurder is Hill Top 5 Limited, beheerder is CBRE B.V. De huurperiode van 5 jaar loopt van 1 november 2022 tot en met 31 oktober 2027. De huurprijs bedraagt € 73.676 op jaarbasis. Excl. btw-compensatie á 5%. De servicekosten zijn € 27.625 per jaar excl. btw. De prijs voor 4 parkeerplaatsen is € 5.209 per jaar excl. btw-compensatie á 5%. Indexering vindt jaarlijks per 1 november plaats op basis van de algemene bepalingen. Over de eerste 8 maanden van deze huurovereenkomst is een huurvrije periode van 8 maanden bedongen, wel is servicekosten verschuldigd over deze periode. Verhuurder heeft een investeringsbijdrage van € 35.000 (btw niet van toepassing) beschikbaar gesteld voor het verwijderen, aanpassen en inrichten van de fit-out. Deze investeringsbijdrage is in 2023 ontvangen en in mindering gebracht op de investeringen.

Per augustus 2021 is een leasecontract ingegaan voor het gebruik van een frankeermachine. De looptijd hiervan bedraagt 60 maanden. De jaarlijkse kosten bedragen € 479 (excl. btw). Per 1 januari 2023 is een lease- en servicecontract ingegaan voor kopieer- en printapparatuur. De looptijd hiervan bedraagt 6 jaren. De jaarlijkse kosten van de Kyocera printer TA-5053CI bedragen € 9.002 per jaar incl. btw. Daar komt nog een bedrag bij van € 834 incl. btw voor de verzekering van de machine. Per 1 januari 2023 bedragen de kosten voor de glasvezelverbinding € 4.509 per jaar excl. btw. Per 1 oktober 2023 is het servicecontract voor gebruik van de Cloud- en telefonieomgeving vernieuwd. De looptijd van het nieuwe servicecontract bedraagt 60 maanden. De jaarlijkse kosten bedragen € 43.270 excl. btw. De kosten worden ieder jaar, per einde kalenderjaar geïndexeerd.

Bij Procurios nemen wij een aantal modules af voor onbepaalde tijd op basis van het aantal relaties waarvoor we jaarlijks € 26.208 ex. btw betalen. Daarnaast betalen we jaarlijks voor consultancy

€ 10.368 ex. btw. Jaarlijks krijgen we kosten voor de testomgeving - staging doorbelast voor € 1035,37 ex. btw en ook jaarlijks € 3.165 ex. btw kosten voor Mobile app (branded).

Gemeenschappelijke kosten

De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met Perspectief (ChristenUnie-jongeren), de mr. G. Groen van Prinstererstichting (het WI), de Bestuurdersvereniging en de FICDD (stichting van de ChristenUnie voor internationale samenwerking en ontwikkeling) en de Stichting Ondersteuning Tweede Kamerfractie ChristenUnie betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

De verdeling van gezamenlijke huisvestingskosten, bureaukosten en gemeenschappelijke personeelskosten is geregeld in een "Overeenkomst tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten" (KVGR). In een aantal gevallen worden personeelskosten van ChristenUnie-medewerkers doorbelast aan een van de andere entiteiten op basis van een koepelovereenkomst. De doorberekende kosten zijn als baten in de exploitatie van de ChristenUnie opgenomen. De entiteiten dragen bij aan de afschrijvingskosten van de investeringen van de ChristenUnie.

2.6 Toelichting op de baten over 2024

2.6.1 Contributies

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Contributies	1.471.136	1.479.936	1.517.096
Contributies voorgaande jaren	-	2.064	4.369
	<u>1.471.136</u>	<u>1.482.000</u>	<u>1.521.465</u>

De contributiebatens betreffen alle gefactureerde contributies over 2024. Hiervan is 98% daadwerkelijk ontvangen. Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat nog binnenkomt. Het overige deel wordt afgeschreven (zie toelichting van de lasten). Wanneer er meer geld dan verwacht binnenkomt op contributies van voorgaande jaren, geldt het als een baat in het verslagjaar.

2.6.2 Giften

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Vrienden van de ChristenUnie	19.648	20.000	19.147
Giften uit acties	211.222	160.000	413.929
Legaten	85.000	-	38.369
Overige giften	33.699	50.000	69.311
	<u>349.569</u>	<u>230.000</u>	<u>540.756</u>

2.6.3 Subsidies

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen	1.296.302	966.002	1.459.611
Doorbetaling subsidies (WFPP) aan neveninstellingen	399.820-	-	341.304-
Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen (voorgaande jaren)	38.780	-	46.189-
	<u>935.262</u>	<u>966.002</u>	<u>1.072.118</u>

2.6.4 Bijdragen in gezamenlijke kosten

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
Gezamenlijke kosten Bestuurdersvereniging (BV)	229.841	236.694	172.526
Gezamenlijke kosten Wetenschappelijk Instituut (WI)	66.097	61.637	59.825
Gezamenlijke kosten FICDD	98.915	85.147	85.096
Gezamenlijke kosten Perspectief, ChristenUnie jongeren	23.795	22.189	21.537
	<u>418.649</u>	<u>405.668</u>	<u>338.983</u>

De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met andere partijgeledingen betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

2.6.5 Baten Opleidingscentrum

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
Cursusbijdragen Opleidingscentrum	23.238	21.000	16.075
	<u>23.238</u>	<u>21.000</u>	<u>16.075</u>

2.6.6 Overige baten

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
Baten ChristenUnie Magazine	11.966	10.500	11.964
Verkopen aan lok. afd. en baten Prov. Unies	13.668	8.100	26.471
Rente	29.252	12.000	13.740
Nagekomen baten	-	554	-
	<u>54.886</u>	<u>31.154</u>	<u>52.175</u>

2.6.7 Totaal baten

TOTAAL BATEN

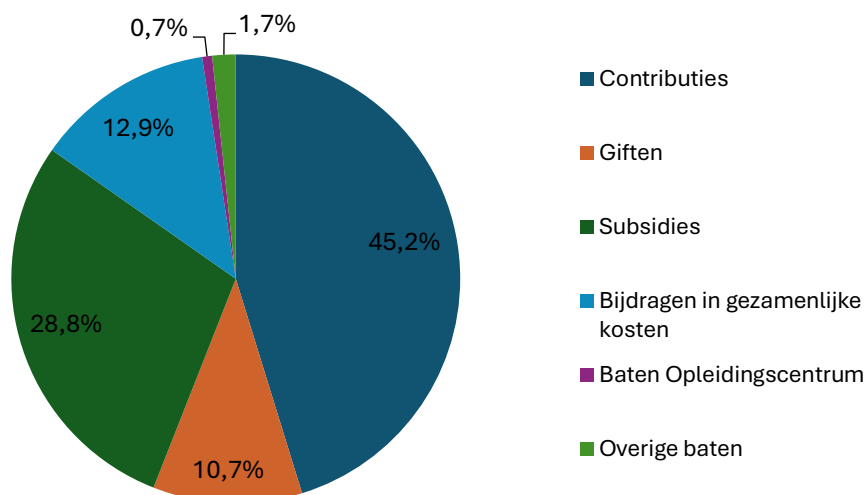
3.252.738

3.135.824

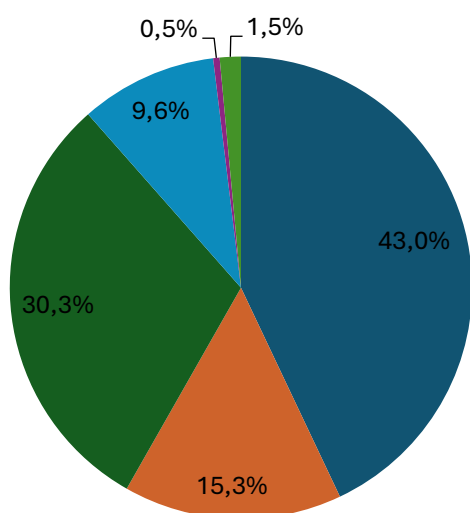
3.541.573

2.6.8 Herkomst baten

2024

2023

2.7 Toelichting op de lasten over 2024

2.7.1 Uitgaven aan subsidiabele activiteiten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
Politieke vorming en scholing (a)			
1. Opleidingscentrum	11.380	10.000	6.360
2. Politieke beleidsontwikkeling	350	-	2.401
	<u>11.730</u>	<u>10.000</u>	<u>8.761</u>
Informatievoorziening (b)			
3. ChristenUnie Magazine	73.000	73.000	70.631
4. Campagnematerialen	3.652	2.500	750
5. Informatie via internet	26.304	26.645	25.070
6. Congres	53.358	92.500	41.744
7. Netwerkbijeenkomsten	7.208	5.000	4.324
	<u>163.523</u>	<u>199.645</u>	<u>142.518</u>
Contact zusterpartijen buitenland (c)			
Activiteiten via FICDD, de ChristenUnie stichting voor internationale samenwerking en ontwikkeling	5.000	5.000	3.180
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>80.000</u>
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)			
Activiteiten via Mr. G. Groen v. Prinstererstichting	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>26.250</u>
Politieke participatie jongeren (e)			
Activiteiten via Perspectief, ChristenUnie-jongeren	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Ledenwerving (f)			
8. Kosten Ledenwerving	44.404	40.000	38.740
	<u>44.404</u>	<u>40.000</u>	<u>38.740</u>
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)			
9. Promotie	75.778	42.500	156.674
10. Informatie via internet	26.304	26.645	25.070
11. Radio, tv en nieuwe media	46.500	55.000	27.209
	<u>148.582</u>	<u>124.145</u>	<u>208.953</u>
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)			
12. Opbouwwerk en advies	137	3.000	1.677
13. Opleidingscentrum	11.380	10.000	6.360
14. Selectie ambtsdragers	14.977	7.050	8.454
15. Digitale nieuwsbrief	5.845	5.921	5.571
16. Ondersteuning politieke ambtsdragers	-	-	-
	<u>32.340</u>	<u>25.971</u>	<u>22.062</u>
Verkiezingscampagnes (i)			
17. GR-verkiezingen 18 maart 2026	-	-	-
18. PS-WS verkiezingen 15 maart 2023	-	-	71.263
19. TK-verkiezingen 22 november 2023	-	-	612.053
20. EP-verkiezingen 2024	166.253	120.000	390
	<u>166.253</u>	<u>120.000</u>	<u>683.707</u>

2.7.2 Afdrachten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
Afdrachten aan lokale afdelingen en bestedingen Provinciale Unies			
Aan lokale afdelingen	265.720	268.690	276.309
Bestedingen Provinciale Unies	9.186	95.060	1.706
Mutatie liquide middelen PU's t/m 2022 nabetaling	-	-	2.161-
Lasten Provinciale Unies	22.553	-	261.670
	<u>297.460</u>	<u>363.750</u>	<u>537.533</u>

2.7.3 Overige uitgaven

Bestuurskosten			
Voorzittersvergoeding	12.883	13.000	12.883
Vergaderkosten	7.342	5.000	8.557
Reiskosten bestuursleden	3.785	5.000	3.848
Partijdecoraties	-	2.500	2.458
Overige bestuurskosten	7.663	3.000	3.026
	<u>31.673</u>	<u>29.000</u>	<u>30.772</u>

De totale bezoldiging directie over 2024 bedroeg: € 270.916 (2023: € 259.351). Deze salaris- en pensioenlasten zijn onderdeel van de totale personeelskosten.

Bureau- en ICT-kosten			
Bureau- en kantoorkosten	68.763	77.100	75.524
Accountant en adviseurs	29.994	49.200	76.547
Afschrijvingen MVA	31.210	45.669	49.522
Afschrijving niet betaalde contributies	19.000	20.000	16.500
ICT-kosten	67.383	63.748	73.402
	<u>216.350</u>	<u>255.717</u>	<u>291.495</u>

Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.285.876	1.354.599	1.240.445
Sociale lasten	224.074	240.462	212.142
Pensioenlasten	87.800	80.973	84.013
Overige personeelskosten	80.312	118.608	152.539
	<u>1.678.063</u>	<u>1.794.642</u>	<u>1.689.139</u>

Het gemiddelde aantal werknemers gedurende het boekjaar 2024 bedroeg 20,38 FTE (2023: 20,99). Dit is exclusief stagiaires.

Huisvestingskosten			
Huur- en servicekosten	114.762	110.345	67.929
Onderhoudskosten	795	250	-
Energiekosten	-	-	53
Overige huisvestingskosten	22.923	22.500	33.016
	<u>138.480</u>	<u>133.095</u>	<u>100.997</u>
Nagekomen kosten	<u>1.244</u>	<u>-</u>	<u>3.693</u>

2.7.4 Totaal lasten

TOTAAL LASTEN	<u>2.935.102</u>	<u>3.100.963</u>	<u>3.867.799</u>
----------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

2.8 Kostentoerekening subsidiabele activiteiten (WFPP)

	Directe kosten	Personeels- kosten	Bestuurs- en bureaunkosten	Huisvestings- kosten	KVGR baten	Totaal 2024
Politieke vorming en scholing (a)						
1. Opleidingscentrum	11.380	70.847	10.471	5.847	-6.162	92.383
2. Politieke beleidsontwikkeling	350	24.774	3.662	2.044	-2.155	28.676
Subtotaal (a)						121.059
Informatievoorziening (b)						
3. ChristenUnie Magazine	73.000	61.813	9.136	5.101	-5.377	143.674
4. Campagnematerialen	3.652	72.238	10.677	5.961	-6.283	86.246
5. Informatie via internet	26.304	158.961	23.495	13.118	-13.826	208.051
6. Congres	53.358	31.493	4.655	2.599	-2.739	89.366
7. Netwerkbijeenkomsten	7.208	18.068	2.670	1.491	-1.572	27.866
Subtotaal (b)						555.203
Contact zusterpartijen buitenland (c)						
Resultaat kosten FICDD 2024 (eigen jaarrekening) alleen inzake WFPP-deel	91.608					91.608
Subtotaal (c)						91.608
Politiek- wetenschappelijke activiteiten (d)						
Resultaat kosten WI 2024 (eigen jaarrekening)	461.463					461.463
Subtotaal (d)						461.463
Politieke participatie jongeren (e)						
Resultaat kosten Perspectief 2024 (eigen jaarrekening)	109.383					109.383
Subtotaal (e)						109.383
Ledenwerving (f)						
8. Kosten Ledenwerving	44.404	31.493	4.655	2.599	-2.739	80.412
Subtotaal (f)						80.412

	Directe kosten	Personeels- kosten	Bestuurs- en bureau- kosten	Huis- vestings- kosten	KVGR baten	Totaal 2024
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)						
9. Promotie	75.778	49.561	7.325	4.090	-4.311	132.443
10. Informatie via internet	26.304	92.046	13.605	7.596	-8.006	131.545
11. Radio, tv en nieuwe media	46.500	46.372	6.854	3.827	-4.033	99.519
Subtotaal (g)						363.507
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)						
12. Opbouwwerk en advies	137	73.803	10.908	6.090	-6.419	84.519
13. Opleidingscentrum	11.380	43.745	6.466	3.610	-3.805	61.397
14. Selectie ambtsdragers	14.977	24.144	3.569	1.992	-2.100	42.582
15. Digitale nieuwsbrief	5.845	46.687	6.901	3.853	-4.061	59.225
16. Ondersteuning politieke ambtsdragers	0	73.172	10.815	6.038	-6.365	83.661
Subtotaal (h)						331.384
Verkiezingscampagnes (i)						
17. GR-verkiezingen 18 maart 2026	0	0	0	0	0	0
18. PS/WS-verkiezingen 15 maart 2023	0	0	0	0	0	0
19. TK-verkiezingen 22 november 2023	0	0	0	0	0	0
20. EP-verkiezingen 6 juni 2024	166.253	97.533	14.415	8049	-8484	277.766
Subtotaal (i)						277.766
TOTAAL	1.229.286	1.016.752	150.279	83.906	-88.437	2.391.785

Deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten: 61%

Toerekenbare bestuurs- en bureaukosten	Totaal	Subs. factor	Toerekenbaar
Totale bestuurs- en bureaukosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten	248.023	61%	150.279

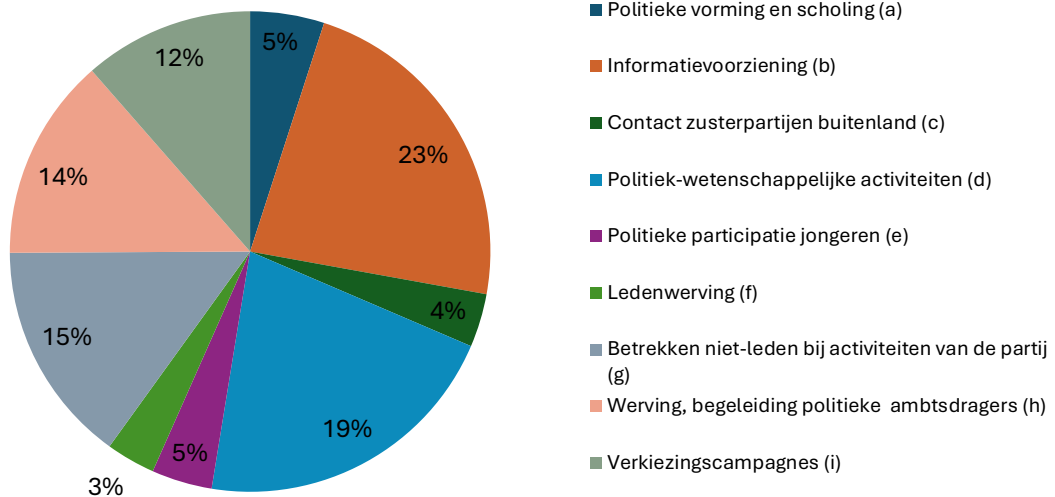
Toerekenbare huisvestingskosten			
Totale huisvestingskosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten	138.480	61%	83.906

Toerekenbare KVGR-baten (zie 2.6 Toelichting op de baten over 2024)			
Totale KVGR-baten, maal het deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten	145.958	61%	88.437

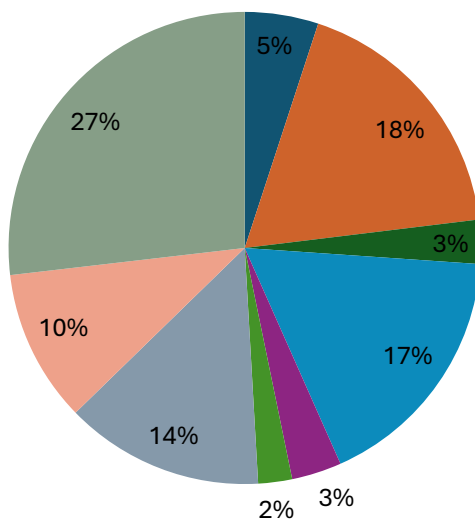
Overzicht subsidiabele kosten	2024	% 2024	2023	% 2023
ChristenUnie en neveninstellingen:				
Politieke vorming en scholing (a)	121.059	5%	145.825	5%
Informatievoorziening (b)	555.203	23%	521.570	18%
Contact zusterpartijen buitenland (c)	91.608	4%	87.289	3%
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	461.463	19%	499.290	17%
Politieke participatie jongeren (e)	109.383	5%	98.962	3%
Ledenwerving (f)	80.412	3%	67.067	2%
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	363.507	15%	393.955	14%
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	331.384	14%	302.481	10%
Verkiezingscampagnes (i)	277.766	12%	776.231	27%
TOTAAL	2.391.785	100%	2.892.670	100%

2.8.1 Kostenverdeling subsidiabele activiteiten

2024

2023

2.9 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Amersfoort, dd. 21-3-2025

Ankie van Tatenhove
Voorzitter

Alex ten Cate
Lid

Wieger Kastelein
Penningmeester

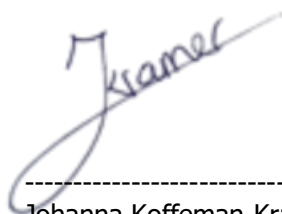
Reina Dijksterhuis-Mulder
Secretaris

Gert-Jan Freeke
Vicevoorzitter

Mart Keuning
Lid

Johanna Koffeman-Kramer
Internationaal secretaris

Overige gegevens

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Aan: het bestuur van de Vereniging ChristenUnie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de Vereniging ChristenUnie te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging ChristenUnie per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende Rjk-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Vereniging ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Deze andere informatie bestaat uit het bestuurs- en directieverslag, de overige gegevens en de bijlage.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die

verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 4 april 2025

Van Ree Accountants

J.C. Hille MSc

Registeraccountant

Bijlagen

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

Bijlage I. Begroting ChristenUnie 2025

	Begroting 2025	Realisatie 2024	Begroting 2024
	€	€	€
Baten			
Contributies	1.691.000	1.471.136	1.482.000
Giften	205.000	349.569	230.000
Subsidies	848.000	935.262	966.002
Bijdragen in gezamenlijke kosten	426.869	418.649	405.668
Baten Opleidingscentrum	30.000	23.238	21.000
Overige baten	41.131	54.886	31.154
Totaal baten	3.242.000	3.252.738	3.135.824
	Begroting 2025	Realisatie 2024	Begroting 2024
	€	€	€
Lasten			
Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten			
Politieke vorming en scholing (a)	11.000	11.730	10.000
Informatievoorziening (b)	176.440	163.523	199.645
Contact zusterpartijen buitenland (c)	5.000	5.000	5.000
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	0	-	-
Politieke participatie jongeren €	-	-	-
Ledenwerving (f)	40.000	44.404	40.000
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	145.940	148.582	124.145
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	33.870	32.340	25.971
Verkiezingscampagnes (i)	20.000	166.253	120.000
	432.250	571.832	524.760
Afdrachten			
Afdrachten aan lokale afdelingen en bestedingen Provinciale Unies	372.466	297.460	363.750
	372.466	297.460	363.750
Overige uitgaven			
Bestuurskosten	76.500	31.673	29.000
Bureau- en ICT-kosten	257.968	216.350	255.717
Personeelskosten	1.768.000	1.678.063	1.794.642
Huisvestingskosten	149.816	138.480	133.095
Nagekomen lasten	-	1.244	-
	2.252.284	2.065.811	2.212.453
Totaal lasten	3.057.000	2.935.102	3.100.963
Overschot	185.000	317.636	34.860

Jaarverslag 2024

ChristenUnie

 Geef geloof een stem